

Dobročinstvo prema roditeljima (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

23. džumadel-ula 1447. po Hidžri / 14. novembar 2025.

Hvala Allahu, Gospodaru Veličanstvenom, Plemenitom, Dobrom i Blagodarnom. On je Svojim robovima podario velike blagodati i obilne darove, naredio im dobročinstvo prema roditeljima i održavanje rodbinskih veza, učinivši ih razlogom za oprost grijeha i pogrešaka.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Svetog i Onog Koji je bez nedostataka, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan kao milost svim svjetovima, neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, sve dok se smjenjuju noći i dani.

O ljudi, savjetujem sebe i vas da se bojite Allaha. Onaj ko želi dobro i put čestitosti, ko traži pobjedu, uspjeh i spas – neka mu bogobožnost bude opskrba, a dobročinstvo put i koncept: "Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine" (En-Nahl, 128).

O vjernici, jedna od ljepota islama, njegovih velikih odlika i jedno do najboljih djela kojima se približava Sveznajućem Vladaru jeste dobročinstvo prema roditeljima. To je jedan od najuzvišenijih ibadeta i najplemenitijih oblika pobožnosti. To je odlika poslanika, vrlina odabranih i osobina bogobožnih. Njime se postižu milost i zadovoljstvo, i priskrbljuje bereket i oprost.

Allah je vrijednost dobročinstva prema roditeljima uzdigao na posebno mjesto, spomenuo je roditelje u istom kontekstu u kojem je spomenuo Sebe, povezao njihovo pravo sa Svojim pravom, zahvalnost njima sa zahvalnošću Njemu, kako bi im ukazao počast, ukazao na njihovu poziciju i podstakao na dobročinstvo prema njima.

Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite...” (El-Isra, 23)

“I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite.” (En-Nisa, 36)

Abdullah b. Amr, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahovo zadovoljstvo je u zadovoljstvu roditelja, a Allahova srdžba je u njihovoj srdžbi.” (Taberani)

O muslimani, dobročinstvo prema roditeljima je Allahova naredba i Poslanikov savjet. Nijednom razumnom muslimanu nije skrivena činjenica da je obaveza na dobročinstvo uzvratiti dobročinstvom, a ne postoji neko ko je, nakon Allaha, učinio više dobra čovjeku od njegovih roditelja. Oni su, od svih ljudi, najpreči da im se čini dobro, da im se bude vjeran i odan, da im se pomaže i daje.

Uzvišeni kaže: “Čovjeka smo zadužili da roditeljima svojim čini dobro; majka njegova s mukom ga nosi i u mukama ga rađa, nosi ga i doji trideset mjeseci.” (El-Ahkaf, 15)

Allah je naredbu o dobročinstvu roditeljima učinio općom – da obuhvati svako dobro i svaku zahvalnost, da roditelji imaju najveći udio u lijepom druženju, blagom ophođenju, čuvanju njihovih prava i izbjegavanju neposlušnosti.

Allah u Kur'anu nije nigdje opisao govor kao plemenit osim u kontekstu obraćanja roditeljima: “...i obraćaj im se riječima poštovanja punim (plemenitim riječima)” (El-Isra, 23).

Od ljepote i savršenstva islama jeste i to da je naredio dobročinstvo roditeljima i lijepo ophođenje prema njima čak i ako su nevjernici. Uzvišeni kaže: “A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onoga o kome ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na ovome svijetu, velikodušno ponašaj.” (Lukman, 15)

Znajte da je jedan od najvećih gubitaka i znakova poniženja da čovjek sjedi s prijateljima i govori im najljepše riječi, pokazuje najljepše ponašanje, a da to isto ne čini sa svojim roditeljima. To je, tako mi Allaha, jedna od najružnijih osobina i jedan od najprezrenijih postupaka.

Poštovani vjernici, dobročinstvo prema roditeljima jedno je od najdražih pobožnih djela Gospodaru svih stvorenja. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, upitao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Koje je djelo najdraže Allahu?", a on je rekao: "Namaz u njegovo vrijeme." "A zatim koje?", upita opet Abdullah, a Poslanik reče: "Dobročinstvo prema roditeljima." (Muttefekun alejhi)

Roditelji imaju najviše prava na lijepo druženje i lijep odnos prema njima. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je jedan čovjek upitao Poslanika: "Ko je najpreči da mu pravim lijepo društvo?", a on je rekao: "Tvoja majka." Čovjek upita: "A zatim ko?", a Poslanik reče: "Tvoja majka." "A zatim ko?", ponovo upita čovjek, a Poslanik reče: "Tvoja majka." Čovjek opet upita: "A zatim ko?", a Poslanik reče: "Tvoj otac." (Buhari)

Dobročinstvo prema roditeljima razlog je produženja života i povećanja opskrbe. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko želi da mu se produži život i poveća opskrba, neka bude dobar prema roditeljima i neka održava rodbinske veze." (Ahmed)

Dobročinstvo prema roditeljima također je jedan od uzroka primanja pokajanja i oprosta grijeha. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je jedan čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Allahov Poslaniče, počinio sam veliki grijeh, ima li za mene pokajanja?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: "Imaš li roditelje?", a on reče: "Ne." Poslanik upita: "Imaš li tetku?", a čovjek reče: "Da." Na to Poslanik reče: "Čini dobročinstvo prema njoj." (Ahmed, Tirmizi)

Dobročinstvo je i jedan od uzroka primanja dove. Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Doći će vam Uveys ibn Amir iz Jemena, iz plemena Murad, a zatim plemena Karen. Bolovao je od kožne bolesti, od koje se izliječio. Ima majku prema kojoj je dobar. Kada bi se zakleo Allahom za nešto, Allah bi mu to ispunio. Ako budeš u prilici da ga zamoliš da za tebe traži oprosta, učini to." (Muslim)

O ljudi, znajte da ono što pomaže čovjeku da bude dobročinitelj prema roditeljima jeste da se sjeća njihovih dobrih djela, velike žrtve, iskrenog truda i strpljenja u odgoju i brizi, i da se sjeća da će stajati pred Allahom i biti pitan o ovom velikom pravu.

Uzvišeni Allah spojio je ove dvije stvari u riječima: “Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, Meni će se svi vratiti.” (Lukman, 14)

Znajte, Allah vam se smilovao, da su oblici dobročinstva prema roditeljima mnogobrojni, i raznovrsni, a od njih su: ljubav prema njima, poštovanje, milost, poniznost pred njima, blagost u ophođenju, traženje oprost a i dova za njih, ispunjavanje njihovih potreba, trošenje na njih, činjenje onoga što će ih usrećiti, unošenje radosti u njihova srca i izbjegavanje svega što ih žalosti.

O vjernici, ovo pravo roditelja postaje još veće u njihovoj starosti i slabosti, kada im ponestaje snage i sposobnosti. Tada je dobročinstvo prema njima još potrebnije. Uzvišeni kaže: “Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, negovali!’” (El-Isra, 23–24)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Propao je, propao je, propao je.” Upitaše: “Ko, Allahov Poslaniče?”, a on reče: “Onaj čiji roditelji, jedno ili oboje, dožive starost kod njega, a ne uđe u Džennet.” (Muslim)

Znajte, Allah vam se smilovao, da dobročinstvo prema roditeljima ne prestaje njihovom smrću, već ostaje i dalje ta mogućnost: činjenjem dove i traženjem oprost a za njih, davanjem sadake u njihovo ime, izvršavanjem njihovih oporuka, vraćanjem njihovih dugova, održavanjem rodbinskih veza s njihovom rodbinom i ukazivanjem počasti njihovim prijateljima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada

čovjek umre, prestaju njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajna sadaka, korisno znanje ili čestito dijete koje upućuje dovu za njega." (Muslim)

O ljudi, jedan od najvećih grijeha i najprezrenijih postupaka jeste neposlušnost roditeljima. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Hoćete li da vam kažem koji su najveći grijesi?" Prisutni su rekli: "Hoćemo, Allahov Poslaniče." "Širk Allahu i neposlušnost roditeljima", rekao je Poslanik. (Muttefekun alejhi)

Oblici neposlušnosti roditeljima su mnogobrojni: povisivanje glasa pred njima, grubo ophođenje, mrštenje lica, pokazivanje nezadovoljstva, nepoštovanje i neukazivanje počasti, korištenje oštrih riječi u razgovoru s njima, omalovažavanje njihovih suza, njihovo sramoćenje, njihovo rastuživanje činjenjem grijeha, zanemarivanje svojih obaveza prema njima, ismijavanje njihovih običaja i tradicije – sve su to znakovi nezahvalnosti i lošeg odnosa prema njima.

Onaj ko bude neposlušan roditeljima, njegov kraj je gubitak i propast, jer kako je činio, tako će mu se i vratiti. A onaj ko im bude činio dobro, Allah će mu uzvratiti dobrom i postići će Njegovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: "Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!" (Er-Rahman, 60)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

